

ЕКОЛОГІЧНЕ І ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

УДК 340.134(477)

*Н. С. Пінкевич
здобувач*

Державного науково-дослідного інституту МВС України

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ

Поводження з відходами на сучасному етапі є одним з основних питань екологічної безпеки світу. За підрахунками аналітиків до 2050 року кількість відходів на Землі зросте до 70% і складе 3,4 млрд. тон [1]. Саме тому розроблення правового регулювання поводження з відходами, яке б забезпечило ефективний механізм їх утилізації та захоронення, набуває особливої актуальності для кожної країни світу.

В Україні основні організаційні та економічні засади діяльності, пов'язаної із запобіганням або зменшенням обсягів утворення відходів, їх збиранням, перевезенням, зберіганням, сортуванням, обробленням, утилізацією та видаленням, знешкодженням та захороненням, а також з відверненням негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини на території України визначаються Законом України від 5 березня 1998 року № 187/98-ВР «Про відходи» (надалі – Закон про відходи) та рядом нормативних актів, розроблених для реалізації норм Закону про відходи: постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 року № 1120 «Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів» [2], Порядком ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 року № 1360 [3], Методикою визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства, затвердженою наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 27 жовтня 1997 року № 171 [4] та рядом інших.

Водночас, правове регулювання у сфері поводження з відходами в Україні має ряд недоліків, на які звертали увагу в своїх роботах Н. О. Корнякова [5], В. В. Пікінер [6], В. Д. Кулакова [7], Б. О. Горицький [8], Л. Я. Шубов, І. Г. Доронкіна, О. М. Борисова [9], З. В. Гуцайлук [10], Т. Л. Антонова [11] та інші, проте деякі проблеми право-

вого регулювання, притаманні правовій системі України, освітлені недостатньо повно. До однієї з таких проблем відноситься проблема визначення поняття «відходи» в українському законодавстві.

Отже, метою нашої статті є аналіз визначення поняття «відходи», закріпленого у національному законодавстві та розроблення пропозицій з його удосконалення.

Поняття «відходи» закріплюється у статті 1 Закону про відходи, де до відходів відносяться як будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, так і товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення [12].

Необхідно підкреслити, що у визначенні, в якому поняття відходів закріплюється у чинній нормі Закону про відходи, закріплене у редакції Закону України від 21 січня 2010 року № 1825-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері поводження з відходами» [13], а до того ст. 1 Закону про відходи визначалася в редакції Закону України від 7 березня 2002 року № 3073-III «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відходів» як «...будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються у процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення та яких їх власник повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення» [14]. Передувала зазначеним визначенням поняття «відходи», його первісне визначення в редакції 1998 року.

Отже, визначення поняття «відходи» у Законі про відходи зазнало значної трансформації, що було пов'язано, насамперед, зі змінами у європейському законодавстві щодо цього питання.

Так, до 2008 року правовий режим поводження з відходами (і, відповідно, їх визначення) в ЄС закріплювався рядом Директив: 1) Директивою 75/439/ЄЕС про утилізацію відпрацьованих ма-

сел, яка прийнята 16 червня 1975 року [15], 2) Директивою 91/689/ЕЕС про небезпечні відходи, прийнятою 12 грудня 1991 року [16], Директивою 94/62/ЕС про упаковку та відходи з упаковки, прийнятою 20 грудня 1994 року [17], Директивою 96/61/ЕС щодо всеосяжного запобігання і контролю забруднень, прийнятою 24 вересня 1996 року [18], Директивою 2006/12/ЕС про відходи, прийнятою 5 квітня 2006 року [19]. На той час в Європі використовувалася «податкова модель» поводження з відходами, за сприяння якої з виробників і імпортерів упаковки справлявся податок, кошти від якого використовувалися для організації збору та переробки відходів.

Проте наприкінці першого десятиріччя ХХІ сторіччя в ЄС змінилася парадигма визначення самого поняття відходів, що обумовлювалося дефіцитом первинних матеріальних ресурсів, екологічними загрозами, активним впровадженням вторинного ресурсокористування, змінами у культурі виробництва та споживання – на зміну домінуючій у другій половині ХХ ст. концепції «все є відходами» (англ. «everything is waste») прийшла протилежна – «ніщо не є відходами» (англ. «nothing is waste») [20].

На підтвердження нової парадигми 19 листопада 2008 року в Брюсселі прийнята нова Директива Європейського Парламенту та Ради Європейського Співтовариства 2008/98/ЕС (англ. Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on waste and repealing certain Directives) (надалі – Директива 2008/98/ЕС), якою встановлено, що відходи – це речовина чи предмети, яких власник позбувається, має намір чи зобов'язаний позбутися [21].

Парадигма «nothing is waste» передбачає:

- звуження меж поняття відходів – з їх складу видалено речовини та предмети, які об'єднуються поняттям «побічні продукти»;

- відокремлення відходів від кінцевого використання речовин, матеріалів і предметів, одержаних з відходів при здійсненні щодо них операцій з утилізації (при переробці відходи перетворюються у продукти, матеріали або речовини (у тому числі ті, що складають вторинну сировину)), які можуть бути використані для первинної чи іншої мети [22];

- запровадження такого режиму кінця відходів, за якого вторинна сировина (англ. secondary raw materials), що раніше вважалася відходами, складає відособлену категорію матеріалів, яка починає своє існування із завершенням режиму відходів (англ. end-of-waste materials);

- по завершенню переробки продукти, матеріали та речовини назавжди перестають бути відходами, оскільки вони наділяються новими споживчими властивостями і відповідають усім законодавчим вимогам до відповідної продукції;

- підготовка до повторного використання передбачає перевірку, очистку чи відновлення продуктів, що стали відхідними, або їх компонентів до стану, придатного для використання із первісною метою, при цьому повторно використовуватися можуть лише продукти та їх компоненти, які вже не є відходами і мають споживчі властивості, аналогічні тим, які були в них до потрапляння у категорію відходів [23].

Для реалізації зазначеної вище парадигми у нормах статті 6 Директиви 2008/98/ЕС закріплено, що окремі відходи перестають бути такими, якщо вони пройшли переробку та відповідають певним критеріям (критеріям кінця режиму відходів) та узгоджуються із загальними умовами виходу речовин, матеріалів і предметів з-під режиму відходів і переходу до категорії вторинної сировини [21].

Критерії кінця режиму відходів розробляються відносно кожного виду відходів окремо. Наприклад, критеріями кінця режиму відходів для мідного лому, який пройшов утилізацію, є ранжування відповідно до технічних умов (замовника чи виробництва) або стандарту для безпосереднього використання у виробництві металічних речовин чи предметів; загальна кількість (вага) домішок (інших металів, землі, пилу та ін.) не може перевищувати 2% від загальної кількості (ваги) мідного лому; відсутність небезпечних властивостей, зазначених у Додатку III до Директиви про відходи та інші [24].

Відповідно до Директиви 2008/98/ЕС режим кінця відходів повинен бути обов'язково розроблений стосовно найбільш поширених і затребуваних у виробництві видів вторинної сировини (пластик, папір, скло, метал, шини, текстиль тощо).

До загальних умов виходу речовин, матеріалів і предметів з-під режиму відходів і переходу до категорії вторинної сировини в Директиві 2008/98/ЕС відносять:

- широке вживання для певних цілей речовини або предмета;

- існування ринку або потреби у такій речовині або такому предметі;

- відповідність речовини або предмета технічним вимогам для певних цілей, що не суперечить чинному законодавству та стандартам, які застосовуються до продуктів;

- умову, що використання речовини або предмету не призведе до загального погіршення довкілля чи здоров'я людини [21].

Результатом впровадження рекомендацій Директиви 2008/98/ЕС в національне законодавство європейських країн має стати збільшення утилізації відходів до 65% і зменшення захоронення відходів на території ЄС до 10%, а до 2030 року показник утилізації відходів повинен збільшитися до 70% (при цьому для утилізації пакувальних

матеріалів – до 80%), а обмеження щодо захоронення відходів зменшитися до 5% [25].

Отже, парадигма «nothing is waste», сформована та закріплена у Директиві 2008/98/ЕС, змінила підходи до поняття «відходи» та його співвідношення з поняттям «вторинна сировина». Вторинна сировина стала самостійним поняттям, яке охопило новий продукт, придатний до використання, який широко вживається, має ринок збуту або споживачів, відповідає технічним вимогам для певних цілей, не суперечить чинному законодавству та стандартам, що гарантувало б його безпечність для екології та здоров'я людини. Правовий статус вторинної сировини як самостійного продукту забезпечувався встановленням такого режиму кінця відходів, за якого вторинна сировина, що раніше вважалася відходами, складала б відособлену категорію матеріалів, яка починає своє існування із завершенням режиму відходів.

Український законодавець, в якого вже були зобов'язання по наближенню до законодавства ЄС у сфері управління відходами та ресурсами, вніс відповідні зміни у Закон про відходи, прийнявши Закон України від 21 січня 2010 року № 1825-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері поводження з відходами» [13], в якому визначення відходів було доповнено новими обов'язками для платника відходів – закріпленням норми, що власник «позбувається, має намір чи зобов'язаний позбутися» речовин, матеріалів і предметів, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товарів (продукції), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення. Необхідно відмітити, що український законодавець не відтворив норми Директиви 2008/98/ЕС, в якій передбачається, що відходами можуть бути будь-які речовини чи предмети, яких власник позбувається (тобто норма встановлює, що власник на свій розсуд визначає чи є зазначені речі відходами), а вдався до половинчастих заходів – закріпивши, що предмети та речі повинні повністю або частково втратити свої споживчі властивості і не мати подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення. На наш погляд, подібний підхід українського законодавця створює певний дисонанс. Визначення втрати споживчих властивостей річчю або предметом є певною мірою суб'єктивним процесом, який здійснює власник, так як в певних випадках саме власник вирішує, чи стала річ відходами, чи ні. Отже в законодавчому визначенні такої узагальнюючої категорії у сфері поводження з відходами як «відходи» не має необхідності уточнювати, що предмети та речі повинні повністю або частково втратити свої споживчі властивості і не мати подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення. Ва-

жаємо, що внесення вищезазначеного уточнення до статті 1 Закону про відходи є зайвим. До того ж, відповідно до статей 339, 342, 361, 365 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, укладеною 27 червня 2014 року [26], одним з напрямів розвитку України повинно стати узгодження національного законодавства з європейським.

Виходячи із зазначеного вище, резюмуємо, що доцільно внести зміни до статті 1 Закону про відходи, закріпивши визначення поняття «відходів» як будь-яких речовин чи предметів, яких власник позбувається, має намір чи зобов'язаний позбутися.

Проте закріплення визначення поняття «відходів» у такій редакції поглибить правову колізію, яка на сучасному етапі існує в правовому регулюванні сфери поводження з відходами.

Аналіз розвитку правового регулювання у сфері поводження з відходами в Україні дозволяє констатувати, що після прийняття Закону про відходи в 1998 році був розроблений блок підзаконних актів, спрямованих на його реалізацію, який ґрунтувався на положеннях та визначеннях цього закону. На час прийняття підзаконних актів, норми національного законодавства колізій не мали. Юридична конструкція норм закону і підзаконних актів одноманітно передбачала визначення поняття «відходи» та встановлювала правовий режим для їх власників.

Проте внесення подальших змін до Закону про відходи, ніяк не позначилося на підзаконних актах, які були розроблені на його виконання, а саме постанови Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 року № 1120 «Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів», Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 року № 1360, Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 27 жовтня 1997 року № 171 та інших нормативних актів. Відповідні зміни, які б уніфікували визначення відходів, внесено не було і до сьогодні це визначення у національному законодавстві не уніфіковане [27].

Необхідно констатувати, що у постанові Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 року № 1120 «Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і

Жовтого та Зеленого переліків відходів», відходи визначаються як будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються у процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення та яких їх власник повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення [2]. Як бачимо, у зазначеній постанові не враховується, що речовини, предмети та матеріали утворилися у процесі виробництва чи споживання (як в Законі про відходи), а визначається, що це речовини, матеріали і предмети, що утворюються у процесі людської діяльності; у постанові не враховано, що зазначені речовини, матеріали і предмети повинні бути такими, що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і однозначно визначають обов'язки їх власника – повинен позбутися, в той час як норми Закону про відходи передбачають, що власник може та повинен позбутися відходів, а також мати намір такого позбавлення.

Такі ж проблеми притаманні визначенню поняття «відходів», закріпленому у Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 року № 1360, де вони визначаються як будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються у процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення та яких їх власник повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення [3] та Методиці визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 27 жовтня 1997 року № 171 [4].

Отже, на сучасному етапі в національному праві утворилася правова колізія між Законом про відходи та підзаконними актами, спрямованими на врегулювання відносин у сфері поводження з відходами у визначенні основного поняття – поняття «відходів». Зазначена колізія негативно впливає на судову практику: в одних випадках суд приймає за основу визначення поняття «відходів» закріплених у Законі про відходи, а в інших – визначення закріплені у підзаконних актах. Наприклад, Господарський суд Львівської області, вирішуючи спір по справі № 914/571/14 про відшкодування збитків, завданих державі внаслідок порушення вимог природоохоронного законодавства, прийняв за основу визначення відходів, закріплене у Методиці визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього при-

родного середовища та ядерної безпеки України від 27 жовтня 1997 року № 171; Господарський суд Сумської області вирішуючи спір по справі № 920/1920/13, прийняв за основу перелік відходів за Державним класифікатором ДК 005-96, проігнорувавши, що визначення не підпадає під визначення, закріплені у Законі про відходи.

Виходячи з вищевказаного, зазначаємо, що колізію між визначенням поняття «відходи» у цьому законі та нормативно-правових актах, прийнятих на розвиток його положень, необхідно якнайшвидше усунути шляхом уніфікації визначення поняття «відходи» у відповідних нормативно-правових актах відповідно до положень Закону про відходи.

Таким чином, для удосконалення національного законодавства України у сфері поводження з відходами необхідно:

- внести зміни до ст. 1 Закону про відходи, закріпивши визначення поняття відходів як будь-яких речовин чи предметів, яких власник позбувається, має намір чи зобов'язаний позбутися.

- внести зміни до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів» від 13.07.2000, Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.1998 № 1360, Методиці визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства, затвердженої Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 27.10.1997 № 171, закріпивши в них визначення відходів у такому ж визначенні, як і в ст. 1 Закону про відходи.

Література

1. Земля утопає в мусорі: експерти подсчитали, сколько тонн отходов будет на планете к 2050 году. URL: <https://www.segodnya.ua/world/wnews/zemlya-utopaet-v-musore-eksperty-podschitali-skolko-tonn-othodov-budet-na-planete-k-2050-godu-1173078.html>.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів» від 13.07.2000 № 1120. Верховна Рада України.
3. Порядок ведення реєстру об'єктів утворення, переробки та переробки відходів, підтверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.1998 р. № 1360. *Офіційний вісник України*. 1998. № 35. Ст. 1307.
4. Про затвердження Методиці визначення збитків, заподіяних забрудненням та забрудненням земельних ресурсів через порушення екологічного законодавства: Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від

27 жовтня 1997 р. № 171. *Офіційний вісник України*. 1998. № 18. Art. 664.

5. Корнякова Н.О. Поняття відходів відповідно до законодавства України та Європейського Союзу: порівняльно-правовий аналіз. *Право України*. 2004. № 5. С. 149–153.

6. Пікінер В.В. Поняття «відходи»: правовий, економічний та бухгалтерський підходи. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу*. 2012. № 3. С. 418–423.

7. Кулакова В.Д. Правові проблеми утилізації відходів. *Молодий вчений*. 2018. № 11. С. 117–121.

8. Горлицький Б.О. Деякі проблемні питання поводження з небезпечними відходами. *«Проблеми поводження з відходами»: матеріали наукового семінару*. Київ, 2000. 22 с.

9. Шубов Л.Я., Доронкіна І.Г., Борисова О.Н. Технологии очистки сточных вод (инженерная защита гидросферы). Научно-технические аспекты защиты окружающей среды. Москва: ВИНТИ, 2010. № 6. С. 128.

10. Гуцайлюк З.В. Облік виробничих відходів: проблеми методології та організації. *Облік та аудит*. 2004. № 3. 9–12 с.

11. Антонова Т.Л. Загальна характеристика операцій з поводження з відходами в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 5. С. 79–83.

12. Закон України «Про відходи» від 05.03.1998 № 187/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1998. № 36–37. С. 242.

13. Закон України «Про внесення змін до діючих законодавчих актів України в сфері заснування з відходів». № 1825-VI від 21.01.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1825-17>.

14. Закон України № 3073-III від 07.03.2002 «Про внесення змін до діючих законодавчих актів України щодо відходів». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T023073.html.

15. Директива Совета 75/442 / ЕЭС об утилизации отработанных масел. Принята 15.07.1975 г. URL: <http://www.serti.ru/pages.php?id=497&page=1>.

16. Директива 91/689 / ЕЭС по принятию опасных отходов 12.12.1991 URL: <http://www.serti.ru>.

17. Директива 94/62 / ЕЭС об упаковке и отходах упаковки от 20.12.1994. URL: <http://www.serti.ru>.

18. Директива 96/61 / ЕЭС о комплексном предотвращении и контроле загрязнения от 24.09.1996. URL: <http://www.serti.ru>.

19. Рамочная директива ЕЭС по отходам 2006/12 / ЕС от 5 апреля 2012 г. URL: <http://www.serti.ru>.

20. Трегуб О.А. Щодо правового визначення поняття відходів: законодавче визначення та розмежування суміжних понять. *Вісник Донецького національного університету. Сер. Економіка та право*. 2014. Вип. 2. С. 122–126.

21. Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on waste and repealing certain Directives 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on waste and repealing certain Directives. OJ L 312, 22.11.2008. P. 3–30.

22. Guidance on the legal definition of waste and its application / Department for Environment, Food and Rural Affairs, August 2012. 69 p.

23. Francesco de Leonardis. The Legal Provisions Governing Waste in the Italian Legal System: Annual Report, May 2011. 13 p.

24. Commission Regulation (EU) № 715/2013 of 25 July 2013 establishing criteria determining when copper scrap ceases to be waste under Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council. OJ L 201, 26.7.2013. P. 14–20.

25. European Parliament Backs 70 Percent Waste Recycling by 2030. URL: <https://web.archive.org/web/20170611234835/https://www.bna.com/european-parliament-backs-n57982085187/>.

26. Угода про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з іншої частини, укладена 27.06.2014. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

27. Natalia S. Pinkevych. The Definition of “Waste” in the Legislation of Ukraine: Legal Collisions. *European Reforms Bulletin*. 2018. № 3.

28. Рішення Господарського суду Львівської області від 6 травня 2014 р. у справі № 914/571/14. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38569773>.

29. Рішення Господарського суду Сумської області від 13 січня 2014 р. у справі № 920/1920/13. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/36681314>.

Анотація

Пинкевич Н. С. Проблеми правового регулювання поводження з відходами в Україні та шляхи їх усунення. – Стаття.

У статті розглянуті проблеми правового регулювання поводження з відходами в Україні. Досліджено генезис та підходи до визначення поняття «відходи», закріпленого у законодавстві України. На підставі правового аналізу встановлено, що не повна (часткова) імплементація європейського законодавства в національне призвела до утворення правових колізій між законодавчими та підзаконними актами. Запропоновано шляхи усунення цих колізій, вказано на необхідність приведення у відповідність до вимог європейського та національного законодавства підзаконних актів, спрямованих на регулювання відносин у сфері поводження з відходами.

Ключові слова: відходи, законодавство, суди, правова колізія, правове регулювання, вторинна сировина, класифікатор відходів.

Аннотация

Пинкевич Н. С. Проблемы правового регулирования обращения с отходами в Украине и пути их устранения. – Статья.

В статье рассмотрены проблемы правового регулирования обращения с отходами в Украине. Исследован генезис и подходы к определению понятия «отходы», закрепленного в законодательстве Украины. На основании правового анализа установлено, не полная (частичная) имплементация европейского законодательства в национальное привела к образованию правовых коллизий между законодательными и подзаконными актами. Предложены пути устранения этих коллизий, указано на необходимость приведения в соответствие с требованиями европейского и национального законодательства подзаконных актов, направленных на регулирование отношений в сфере обращения с отходами.

Ключевые слова: отходы, законодательство, суды, правовая коллизия, правовое регулирование, вторичное сырье, классификатор отходов.

Summary

Pinkevich N. S. Problems of legal regulation waste management in Ukraine and ways their removal. – Article.

The article deals with the problems of legal regulation of waste management in Ukraine. The genesis of the definition of the concept of "waste" is investigated and the approaches to the definition of this concept, enshrined in various legislative and by-laws of Ukraine are analysed, the correlation of the given concepts is established. It is substantiated that due to the scarcity of primary material resources, environmental threats, active introduction of secondary resource use, changes in the culture of production and consumption at the end of the first decade of the 21st century, the paradigm of determining waste changed, leading to the replacement of the "dominant" concept. "Everything is waste") to another - "nothing is waste." The implementation of this approach was to consolidate this paradigm in the norms of Directive 2008/98 / EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on was where Article 6 has determined that individual income ceases to be such if it has undergone a re-design and meets certain criteria (end-of-waste criteria) and are consistent with the gener-

al conditions for the release of substances, materials and articles from the waste regime and the transition to the category of recyclables. It has been established that recyclable material has since become an independent concept that covers a new, usable product that has a market or consumer market, meets technical requirements for specific purposes, does not contradict current legislation and standards, which guarantees its safety for ecology and human health. On the basis of the analysis of the legislation of Ukraine in the field of waste management it is established that the incomplete (partial) implementation of the European legislation in the national one has led to the formation of legal conflicts between legislative and by-laws acts aimed at regulating relations in the field of waste management in the definition of "concepts" which has a negative impact on the jurisprudence: in some cases, the court takes as a basis the definition of waste enshrined in the law, and in others, what is enshrined in the by-laws. Ways of elimination of legal conflicts are suggested, it is necessary to bring in compliance with the requirements of European and national legislation the legal norms aimed at regulating relations in the sphere of waste management contained in the by-laws.

Key words: waste, legislation, courts, legal collision, legal regulation, recyclables, waste classifier.